

De schenker en de bakker

Periodethema: Jozef
Genesis 40

KERNTEKST

'Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.'
(Psalm 32: 8b)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

De Heere zal raad geven, Zijn oog zal op u Zijn. Hoe moeilijk het ook werd voor Jozef. De Heere gaf raad, ook toen hij de dromen uitlegde aan de schenker en de bakker. Zo wil de Heere in de hoogste nood helpen en raad geven als we dat nodig hebben.

BEGINSITUATIE

Jozef komt in het huis van Potifar. De Heere is met hem: Potifar vertrouwt hem volledig en geeft hem grote verantwoordelijkheid. Zijn vrouw probeert Jozef te verleiden, maar Jozef geeft haar te verstaan dat hij niet wil zondigen tegen de Heere. Als ze hem probeert te dwingen, rukt hij zich los, waarbij zijn mantel bij haar blijft. Ze beschuldigt hem tegenover de andere dienaren en Potifar. Deze laat hem in de gevangenis werpen. Ook hier is de Heere met Jozef: de cipier laat hem helpen.

DOELSTELLINGEN

De kinderen horen dat God zijn weg gaat met Jozef. Als droomuitlegger raakt hij vertrouwd aan het hof.

INDELING

- Ook in de gevangenis is de Heere met Jozef.
- Hij wordt aangesteld over alle gevangenen.
- De schenker en de bakker worden gevangengezet.
- Ze worden toevertrouwd aan de zorg van Jozef.
- Zowel de schenker als de bakker droomt.

- Jozef zegt hun dat God de droom kan uitleggen.
- De schenker vertelt zijn droom en Jozef legt hem uit.
- Jozef vraagt de schenker of hij aan Farao om vrij-spraak wil vragen.
- De bakker vertelt zijn droom en Jozef legt hem uit.
- Op de verjaardag van de Farao komen de dromen uit.
- De overste van de schenkers vergeet Jozef.

ZINGEN

Psalm 42: 3; 141: 1

'Je hoeft niet bang te zijn' (OTH)

'Zegen ons algoede' (WKK 477)

'Als je bidt, zal Hij je geven' (WKK 596)

'Jozef zoekt zijn grote broers' (H. Lam)

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 42: 3a. Mijn ziel, wat buig je je neer, waarvoor ben je zo onrustig in mij? Breng het oude vertrouwen terug en zoek in de Hoogste lof uw genoegen.

MATERIALEN

Laat de platen uit de map tijdens je verhaal aan de kinderen zien om zo een beeld te krijgen van het leven in de gevangenis toen!

BORDPLAN

Niet alleen!

INTRODUCTIE

Heb jij wel eens straf gekregen voor iets dat je niet hebt gedaan? Vertel er eens over. Wat was er gebeurd? Hoe voelde je je? Is het ook weer goed gekomen?

BRUGZIN OF BEGINZIN

In het verhaal dat ik jullie ga vertellen gaat het ook over iemand die wel straf kreeg, maar niets had gedaan. Hij bleef bidden en was dus niet alleen! Luister maar.

Vertelling

Hij is onschuldig. En toch... in de gevangenis. Jozef kijkt eens goed om zich heen. Het is een donker hol. Het zit onder de grond. Zijn ogen moeten even aan het donker wennen voordat hij wat kan zien. Wat is het hier vies. Hij probeert om zich heen te kijken, maar hij kan zich bijna niet bewegen. Zijn voeten zitten vast in een stuk hout. Zijn handen zitten vast aan ijzeren kettingen aan de muur. 'Hoe heeft dit toch kunnen gebeuren? Ik heb gedaan wat God wil. Ik ben niet ingegaan op de verleidingen van de vrouw van Potifar. Ik heb gezegd dat ik dat niet kon doen, omdat ik niet kan en niet wil zondigen tegen God! En nu zit ik hier. Eenzaam in een donker hol. In de gevangenis. Hoor!, hiernaast zit ook iemand. Hoor hem eens schreeuwen. Wat is hij kwaad. Ook bij die man zit de deur op slot. Maar het is zijn eigen schuld. Want hij heeft kwaad gedaan. Misschien wel gestolen of iemand vermoord. En ik, Jozef, zit hier ook. Maar ik heb niets gedaan, ik heb geen straf verdiend.' Jozef heeft het vast heel moeilijk gehad, de dagen dat hij opgesloten zat. Hij was vast heel verdrietig. Misschien heeft hij zich wel afgevraagd: waarom zit ik hier toch? Helemaal alleen en verlaten. Alles lijkt tegen te lopen. *Misschien heb jij ook wel eens zulke vragen. Dan lijkt het net of God niet naar je omkijkt, het lijkt net of alles tegenloopt en je helemaal alleen bent.* Maar weet je wat er in de Bijbel staat: 'doch de HEERE was met Jozef.' Dus Jozef lijkt wel alleen, maar hij is niet alleen, de HEERE is bij hem. Ondanks alles blijft Jozef op de HEERE vertrouwen. Jozef denkt: De Heere zorgt voor mij. De Heere alleen kan mij helpen. Hij kan ervoor zorgen dat ik weer uit de gevangenis kom. Ik moet geduldig zijn. Jozef heeft vast gebeden, alles aan de Heere voorgelegd. 'Heere, U weet alle dingen. U weet dat ik hier zit. Nu snap ik niet waarom. Vroeger toen ik nog bij vader Jakob woonde, heeft U mij toch de dromen gegeven over de zon en de maan en de sterren. Iedereen boog voor mij, mijn hele familie. Maar Heere, nu zit ik in de gevangenis. Wat U doet is goed, wilt U mij wijsheid geven om Uw weg te gaan. Dat ik niet opstandig word, maar geduldig

blijf.' *Fijn hè, dat wij mogen bidden. Dat je alles bij de Heere neer mag leggen, dat je Hem alles mag vertellen. Leg jij ook alles in je gebed bij de Heere neer? Hij alleen kan helpen.*

Dagen gaan voorbij, daar in dat donkere hol. Op een morgen gaat de deur van zijn cel open. O ja, dat gebeurde elke dag als er eten werd gebracht. Maar deze keer is er toch iets anders. De gevangenvaarder is vriendelijker en kijk, wat doet hij nu? Vol verbazing kijkt Jozef toe. De gevangenvaarder maakt zijn handen los. En het voetenblok ook! 'Jozef, zegt de gevangenvaarder, 'jij mag mijn knecht hier zijn. Je mag de andere gevangenen eten brengen en allerlei andere werkjes doen.' Ja, de gevangenvaarder had iets gemerkt aan Jozef. Hij is zo anders als de andere gevangenen. De gevangenvaarder kende de God van Jozef niet, maar hij merkte wel dat Jozef onder bijzondere bescherming en zegen van zijn God stond. Wat is Jozef blij dat hij niet meer in dat nare donkere hol hoeft vast te zitten, maar wat is hij vooral ook dankbaar. Jozef denkt: wat is de Heere goed voor mij, wat zorgt Hij goed voor mij. Jozef doet goed zijn best. Hij werkt hard. En in de Bijbel staat dan: 'en wat hij deed, dat deed de HEERE wel gedijen.' De gevangenvaarder vertrouwt alles aan Jozef toe en de Heere zorgt ervoor dat alles voorspoedig gaat. Wat betekent dat, vraag je je misschien af. Dat betekent dat de Heere ervoor zorgt dat alles wat Jozef doet, goed lukt. De Heere is trouw, Hij zorgt voor zijn kinderen. 'Jozef, Jozef, kom eens hier.' Jozef kijkt op van zijn werk. Wie roept hem daar. Daar staat Potifar. Naast hem staan twee mannen die stevig vastgehouden worden door een paar knechten. De mannen zien er netjes uit. Het zijn vast heel belangrijke mannen. Wat doen die hier? Waarom worden ze vastgehouden alsof het misdadigers zijn? Snel loopt Jozef naar hen toe. 'Jozef', zegt Potifar, 'dit zijn twee nieuwe gevangenen. Ik wil dat jij zorg voor hen draagt.' Jozef loopt naar een lege cel en maakt die open. De twee gevangenen worden erin gestopt. 'Jozef, jij moet voor hen zorgen zolang ze hier zijn. Het zijn belangrijke gevangenen. De ene is de overste van de bakkers van de koning. Hij houdt toezicht op al het eten van de koning. De ander is de overste van de schenkers van de koning. Hij moet toezicht houden op het drinken van de koning. Er is iets gebeurd waardoor de Farao boos op hen is. Hij wil uitzoeken wie de schuldige is. Tot die tijd moet jij, Jozef, zorg voor hen dragen.' Jozef kijkt een beetje nieuwsgierig naar de gevangenen. Wat zouden ze gedaan hebben? Zou één van hen misschien geprobeerd hebben om de koning te vergiften? Elke dag brengt Jozef eten en drinken bij de gevangenen, ook bij de overste van de schenkers en de bakkers. Zo ook op deze morgen. Net als op de andere dagen, maakt Jozef de cel open en zet het

eten bij hen neer. Maar gelijk merkt hij dat er iets anders is dan anders. 'Wat is er met jullie aan de hand?' vraagt Jozef, 'Waarom kijken jullie zo angstig?' 'We hebben vannacht allebei gedroomd en we denken dat die dromen iets betekenen. Als we nu nog bij de koning aan het hof waren, konden we naar één van de droomuitleggers van het hof gaan, maar nu kan dat niet.' 'Zijn de uitleggingen van de dromen niet van God?' zegt Jozef. Jozef schaamt zich niet voor God. Hier in de gevangenis bij twee mannen die God niet kennen, laat hij zien op Wie hij vertrouwt en van Wie hij zijn hulp verwacht. 'Vertel toch aan mij, wat u hebt gedroomd.' 'Ik zag druiven aan de takken groeien', vertelt de schenker, 'het waren drie takken vol met heerlijke rijpe druiven. Ik pakte de druiven en perste er sap uit. Het werd heerlijke wijn. Ik deed die wijn in de beker van de koning en daarna gaf ik de beker aan de koning.' Jozef luistert aandachtig naar het verhaal van de schenker. Hij weet wel dat hij zelf die droom niet kan uitleggen, maar de Heilige Geest werkt in hem zodat hij de schenker de droom kan uitleggen. 'Die drie takken, zijn drie dagen', zegt Jozef, 'Over drie dagen mag u weer uit de gevangenis. Dan wordt u weer verhoogd door de koning. U mag zijn knecht weer zijn en weer voor wijn voor de koning zorgen.' De ogen van de schenker beginnen te schitteren. Wat is hij blij. Jozef is ook blij voor de schenker, maar hij voelt ook de pijn in zijn eigen hart. Hij zit ook onschuldig gevangen. 'Wilt u aan de koning vragen of ik ook uit de gevangenis mag. Ik ben hier ook onschuldig en ik wil hier graag vandaan.' 'Natuurlijk', zegt de schenker, 'dat zal ik doen, Jozef.' 'Ik heb ook gedroomd', begint de bakker. Ongeduldig kijkt hij Jozef aan. Misschien betekent zijn droom ook wel zoiets moois als dat van de schenker. 'Ik droomde dat ik door de straten liep met drie manden op mijn hoofd. In de bovenste mand zat brood en taart voor de Farao. Maar de vogels kwamen en aten alles op.' Jozef kijkt nu niet meer blij, verdrietig kijkt hij de bakker aan. 'Over drie dagen mag u ook uit de gevangenis. Maar u zult gedood worden.' Het is drie dagen later, de verjaardag van de Farao. Op die dag gebeurt precies wat Jozef gezegd heeft. De bakker wordt gedood. De schenker mag weer terugkomen aan het hof van de Farao. Vol verwachting

wacht Jozef af. Zal de schenker het al gevraagd hebben? De eerste dag gaat voorbij, nog een dag, een week. De verwachting van Jozef wordt al minder. Zou hij het vergeten zijn of moet de Farao erover nadenken? In de Bijbel lezen we: 'doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.' De Heere beproeft Jozef opnieuw. Hij moet in stilte leren om zijn hoop op God te stellen. Als we op mensen vertrouwen, komen we beschaamd uit. Want mensen vergeten en doen niet altijd wat ze beloven. Er is er maar Eén op wie je echt altijd kunt vertrouwen. Hij laat je nooit in de steek laat. Voor Jozef geldt toch: 'Ik ben wel ellendig, maar de HEERE denkt aan mij.' Met Hem ben je niet alleen!

AFSLUITING

Wij weten hoe het verhaal verdergaat. Later als Farao droomt, herinnert de schenker Jozef ineens weer. Zo komt Jozef uit de gevangenis en worden de dromen van de zon, de maan en de sterren waar. Jozef vertrouwde op God. Hij was ook in de gevangenis niet alleen! Bij Hem alleen is hulp te verwachten. 'Ik blijf de Heer' verwachten; Mijn ziel wacht ongestoord; Ik hoop, in al mijn klachten, Op Zijn onfeilbaar woord.'

VERWERKING

- Heidelbergse Catechismus, vraag en antwoord 28. Gods leiding in het leven van Jozef. Jozef moest in de gevangenis om zo aan het hof bekend te worden als droomuitlegger. Als Farao droomt, herinnert de schenker Jozef. Na het uitleggen van Farao's droom, stelt Farao Jozef aan als onderkoning. Hoe is dat in ons leven?
- Lees met de kinderen Psalm 105: 17-21 (onbepaald). Bespreek dit gedeelte. Laat ze merken dat deze psalm heel mooi de geschiedenis van vandaag vertelt.
- Waarom past de te leren psalm zo goed bij dit verhaal? God laat Jozef niet alleen in de gevangenis. En vergeet hem ook niet. Wie vergat Jozef in eerste instantie wel? Hoe zal Jozef zich toen gevoeld hebben?
- Maak het vervolgverhaal over Jozef verder met een nieuwe kleurplaat en nieuwe kerntekst. Zie B2.03 digitale omgeving.

